

Heřmanské listy

Zpravodaj obce Heřmanova Huť

PROSINEC 2024 | PŮLROČNÍK | MK ČR E21896

PŘÍSTAVBA MŠ

OSUD KULTURNÍHO DOMU

Z HEŘMANKY DO JIHOAFRICKÉ REPUBLIKY

OBSAH

Krátké zprávy z obce	2
Pojďte s námi do divadla	3
Přístavba MŠ	4-5
Co si přeji k Ježíšku...	6
Místní akční plán rozvoje	7
Osud kdysi oblíbeného kulturního domu	8-9
Z Heřmanky do Jihoafrické republiky	10
10 let Farák festu	12
Letecký útok na Plzeň	13
Energetická náročnost	14
Odpadové hospodářství obce	15
Zábavná fakta	16

Redakční tým:

Doc. Ing. Vladimír Kindl, Ph.D.
Mgr. Iva Hosmanová
Ing. Markéta Kučerová
Ing. Karel Neckář, Ph.D.

Autoři článků:

Iva Hosmanová
Vladimír Kindl
Pavel Kučera
Radek Lukáš
Kateřina Majnerová
Jitka Muzikářová
Karel Neckář
Libor Vachovec

Autoři fotografií:

Markéta Kučerová
Radek Lukáš
Petra Urbanová - FOTOexpres
Jana Hrubá
Luděk Blovsý
United States Army Air
Západočeské muzeum v Plzni

Vydavatel:

Obec Heřmanova Huť
Revoluční 49, Heřmanova Huť

Elektronická verze:

www.hermanovahut.cz

ÚVODNÍ SLOVO

Markéta Kučerová, zastupitelka obce

Milí spoluobčané,

rok se pomalu chýlí ke konci a my se ocitáme v období, kdy adventní atmosféra naplňuje naše domovy i ulice. Vánoční svátky nám přináší příležitost ke zpomalení, k setkávání s blízkými a k ohlédnutí za tím, co jsme během roku prožili. S tímto duchem jsme pro vás připravili nové vydání obecního zpravodaje, který vám nabízí jak pohled do minulosti, tak naději a inspiraci pro budoucnost.

V aktuálním čísle se dozvíte o kulturních akcích, které obohatí život v naší obci během zimních měsíců. Představíme vám novinky z oblasti odpadového hospodářství – společně tak můžeme přispět k udržitelnějšímu a čistějšímu prostředí pro nás všechny.

Neopomenuli jsme ani příběh našeho kulturního domu, jenž má za sebou bohatou historii a před sebou nové plány na modernizaci a rozšíření jeho využití. Těšit se můžete také na rozhovor s cestovatelkou, která pochází přímo z naší obce. Její zážitky z dalekých krajů vás jistě zavedou do exotických končin a možná vás i inspirují k vlastním cestám.

Doufáme, že si při čtení najdete chvíli klidu a že vám zpravodaj přinese radost i užitečné informace. Ať už budete zdobit stromček, péct cukroví nebo si užívat pohodu s rodinou, přejeme vám příjemné a láskyplné Vánoce.

Za celou naši redakci vám přejeme krásné svátky a šťastný nový rok 2025!

KRÁTKÉ ZPRÁVY Z OBCE

Radek Lukáš, starosta obce

- Stavba chodníku kolem kostela, úprava komunikace a zbudování osvětlení byly dokončeny v listopadu.
- Do konce roku bude dokončena výsadba zeleně u rybníka Hlubočka. Vysázeno bude 40 stromů a 48 keřů. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR poskytla dotaci téměř 600 tisíc korun českých.
- Na střeše bývalého obchodního domu byly umístěny fotovoltaické panely, které zatím dodávají elektrickou energii pouze do tohoto objektu. V budoucnu se počítá s dodáváním

energie do všech obecních budov. Cena tohoto projektu byla 5,3 miliónů korun českých, dotace z Modernizačního fondu EU činí 2,6 miliónů korun českých (více na str. 14).

- Na faře proběhla oprava obnovou náteru fasády, byla vyměněna okna a vstupní dveře.

- Na víceúčelovém hřišti POND byla dokončena oprava asfaltové plochy a nový kabát dostal také skate park. Celá akce stála 1,5 miliónu korun českých, třetinu uhradil Krajský úřad Plzeňského kraje.

POJĎTE S NÁMI DO DIVADLA

Jitka Muzikářová, zastupitelka obce

Možná si vzpomenete, že jsme vás v minulém čísle Heřmanových listů zvali do plzeňského divadla v rámci projektu Kultura občanům regionu. V rámci tohoto projektu spolupracuje naše obec společně s Plzeňským krajem a Divadlem J. K. Tyla v Plzni. Projekt je primárně určen pro seniory a jeho cílem je zpřístupnit kulturu i mimo-plzeňským občanům.

V minulosti měli zájemci v rámci tohoto projektu možnost zhlédnout například představení My Fair Lady, Vánoce na poušti, Brouk v hlavě, Armida a Čarodějky ze Salemu.

Garantem realizace projektu v Heřmanově Huti je členka kulturní komise Jitka Muzikářová. „Zájemcům můžeme díky projektu nabídnout zájezdy za kulturou

v nedělních odpoledních hodinách. Vstupenky i doprava jsou zčásti dotovány Plzeňským krajem, takže účastníci doplatí pouze část celkové ceny,“ vysvětluje Muzikářová. V letošní sezóně se tak milovníci divadla mohou vypravit na operu, činohru nebo balet.

„Divadlo mi obvykle 3 měsíce dopředu pošle nabídku představení, kterou zveřejním na webových stránkách obce. Zájemci se pak mohou hlásit, přičemž si před uzávěrkou objednávek znovu ověřím, zda zájem trvá a zároveň vyberu peníze,“ doplnila Jitka Muzikářová.

Autobus vyzvedne zájemce před představením v Heřmanově Huti, doveze je až před divadlo J.K.Tyla,

foto DJKT

po představení je na stejném místě opět vyzvedne.

Pro sezonu 2024/2025 nabídlo divadlo následující představení:

- 22. 2. 2025 Nabucco – opera (Biblický příběh o utiskovaném židovském národu, hlavní myšlenkou je svoboda).
- 6. 4. 2025 Španělská muška – komedie (Hra plná záměn a omylů).

DJKT.
DIVADLO J. K. TYLA V PLZNI

foto DJKT

NADCHÁZEJÍCÍ KULTURNÍ AKCE

- 16.12.24 18:00 Koncert Hlasoplet s vánoční tematikou
- 22.12.24 10:00 Prodej kaprů
- 27.12.24 17:00 Dechovka pro seniory - Nýřaňanka
- 1.1.25 13:00 Novoroční pochod
- 4. a 5.1.25 Tříkrálová sbírka
- 7.1.25 Dětské divadelní představení
- 18.1.25 20:00 Myslivecký bál
- 8.2.25 Masopust
- 7.2.25 Dětské maškarní
- 22.2.25 14:00 Zájezd na operu Nabucco
- 12.3.25 Oslava MDŽ

- 13.3.25 Turnaj v kartách
- 28.3.25 Kulíčiáda
- 6.4.25 14:00 Zájezd do divadla na komedii Španělská muška
- 30.4.25 Májka

Podrobnější informace k akcím získáte na obecních webových stránkách www.hermanovahut.cz nebo na fb stránce Kultura Heřmanova Hut.

PŘÍSTAVBA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Radek Lukáč, starosta obce

- Celková cena (včetně příprav a projektů) byla 29 miliónů Kč.
- Dotace z Ministerstva financí ČR činila 15,8 miliónu Kč.
- Realizace probíhala od července 2023 do srpna 2024.
- Opravy staré budovy stály 1,3 miliónu Kč.
- Parkoviště s přístupem stálo 450 tisíc Kč.
- Vybavení nábytkem stálo 1,5 miliónu Kč.
- Nyní je kapacita mateřské školy 106 dětí, dochází 86 dětí.
- Vznikly dvě nové třídy, z nichž jedna má program přípravné třídy.
- Byly přijaty tři nové učitelky a jedna uklízečka.

Ministerstvo financí
České republiky

Výstavba mateřské školy
Heřmanova Huť 2024

CO SI PŘEJÍ OD JEŽÍŠKA ŽÁCI Z DRUHÉ TŘÍDY?

Iva Hosmanová a Jan Vavřina, zastupitelé obce

- **Majda:** Moc bych si přála prut na ryby. Chodím na ně s dědou a chtěla bych lovit ryby na vlastní prut.
- **Dianka:** Nejvíc si přeju miminko-sestřičku. Ale to už Ježíšek asi nestihne.
- **Pavla:** Chtěla bych se naučit hrát na mandolínu, takže si ji přeji asi nejvíc. Ale těším se i na jiné dárky.
- **Ema:** Přeju si dostat nové náušnice. A taky se těším až budeme jíst cukroví. Peču ho s babi.
- **Jirka:** Ježíšek je mamka. A přeji si novou koloběžku, protože u té své mám zlomenou brzdu.
- **Barča:** Přeju si ovládací auto. Auta mě baví víc než panenky. A taky se těším, že budeme zase zdobit s mamkou perníčky.
- **Vasyl:** My Vánoce neslavíme, takže nevím, jestli dostanu nějaké dárky.
- **Nelča:** Už se moc těším na Vánoce. Největším přáním je kuffík se štetci, barvami a dalšími věcmi na malování. Zrovna dneska budeme psát Ježíškovi.
- **Košťá:** Přeju si takové to točivé křeslo ke hrám na počítači. Myslím, že se mi to splní, protože jsem přece dítě.
- **Laura:** Napsala jsem Ježíškovi, že si přeji dětské plastové zelené auto na baterii. Taky jsem napsala i za svoji kočku, ta si přeje hračky.
- **Lukáš:** Přeju si míč na ragby, florbalu, rukavice na fotbal a taky nějakou deskovou hru.
- **Nelinka:** Už jsem napsala Ježíškovi o kosmetický stoleček, mikroskop, bránkářské fotbalové rukavice a kopačky. Byla jsem hodná, tak snad mi Ježíšek dárky přinese.
- **Klárka:** Stačilo by mi, kdyby mi Ježíšek přinesl barvičky na malování, moc ráda kreslím. A těším se na Vánoce, budeme chodit ven a taky se dívat na pohádky. Nejraději mám S čerty nejsou žerty.

Můj první školní rok ZŠ Heřmanova Huť 2024-2025

Tereza

Viktor

Miroslav

Matěj

Vendula

Dominik

Ema

Matyáš

Jonáš

Matyáš

Vojtěch

Adam

Tomáš

Mája

Nela

Matěj

Jan

Laura

Elena

Pavel

Julie

Václav

Tomáš

Milan

MÍSTNÍ AKČNÍ PLÁN ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kateřina Majnerová, asistentka MAS Radbuza, z.s.

Heřmanova Huť je obcí, která si uvědomuje důležitost kvalitního vzdělávání a podpory škol. Právě proto se naše základní i mateřská škola aktivně zapojují do Místního akčního plánu vzdělávání (MAP) SO ORP Nýřany. Tento projekt je jedinečnou příležitostí prohloubit spolupráci mezi školami, vzdělávacími organizacemi a dalšími partnery v regionu.

Díky této iniciativě se naši pedagogové mohou nejen dále vzdělávat, ale také sdílet inspiraci a zkušenosti s kolegy z okolních obcí. To, co se naučí, pak přímo využívají ve výuce našich dětí, čímž zlepšují nejen čtenářskou a matematickou gramotnost, ale také podporují rovné příležitosti pro všechny.

Co konkrétního se v rámci tohoto partnerství událo v létě a co dalšího nás čeká, si můžete přečíst na následujících stránkách.

Místní akční plán vzdělávání SO ORP Nýřany (MAP) je partnerstvím organizací formálního i neformálního vzdělávání na území výše uvedených regionů. Cílem tohoto partnerství je prohloubení spolupráce škol a vzdělávacích organizací. ZŠ i MŠ Heřmanova Huť se také aktivně zapojují do projektu. Tematicky je tato spolupráce zaměřena zejména na aktivity v oblasti čtenářské i matematické gramotnosti a prohlubování principů

ilustrační foto

rovných příležitostí v předškolním, základním, uměleckém i zájmovém vzdělávání.

Co se dělo v rámci Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání IV v SO ORP Nýřany během letních měsíců? V létě 2024 se v rámci MAP IV uskutečnily tři týdenní letní školy. První z nich, Letní škola EVVO, se konala ve dnech 22.–26. července 2024 a byla určena především koordinátorům programu EVVO na základních školách. Místem konání bylo Středisko environmentální výchovy v malebné Horské Kvildě na Šumavě. Program, kterým účastníci provázeli lektori Národního parku Šumava, byl nabitý inspirací, hrami i dobrodružstvím. Pod vedením Lukáše

Ta se konala ve dnech 12.–15. srpna 2024 na zámku v Jindřichovicích. Program byl založen na zážitkové pedagogice a provázely jím lektorky z nadačního fondu Eduzměna. Hlavním tématem byl pedagogický leadership, práce s vizí školy a strategické plánování. To ale rozhodně nebylo všechno! Na programu totiž byl také wellbeing nebo představení metody vědomé stopy pohybu, kterou si všichni mohli i sami vyzkoušet.

Poslední, třetí, z letních škol roku 2024 byla Letní škola pro pedagogy ZŠ a MŠ, která se konala ve dnech 19.–22. srpna 2024 v Ůborsku u Janovic. Od pondělí do čtvrtka se pedagogové z území Nýřanska seznámili s deeskalačními technikami díky neziskové organizaci Society for All (Sofa), vyzkoušeli si výuku venku a zopakovali si zdravotědu se spolkem Ametyst, zjistili, jak správně na Nordic Walking nebo se od Mgr. Milana Khase dozvěděli, co je nového ve světě AI a jak AI vhodně zařadit do výuky.

Podzim i zima budou ve znamení vzdělávacích seminářů, webinářů, workshopů, setkávání a opět chystáme i zajímavou soutěž.

ilustrační foto

Spolufinancováno
Evropskou unií

MS
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OSUD KDYSI OBLÍBENÉHO KULTURNÍHO DOMU

Karel Neckář, radní obce

Otázku, jaké jsou plány s kulturním domem v naší obci, si pokládá každý, kterému alespoň trochu záleží na chodu obce a na tom, jak to v ní vypadá. Vize, plány a studie týkající se kulturního domu byly již na některých místech představeny, ale vůbec není od věci si vše připomenout. Než se ale dostaneme k představení plánů, jak bychom chtěli naložit s prostory bývalého kulturního domu včetně přilehlého okolí, pojďme si připomenout v kostce i něco málo z celého období, které tomu předcházelo.

Jak to všechno začalo

Historie budovy Závodního klubu ROH (nyní nazýváme kulturní dům) se začala psát v roce 1969. V tomto roce byla zahájena výstavba tohoto komplexu, a to jako sdružená investice tří subjektů – odborů, koncernu Sklo Union Teplice a Spotřebního družstva Jednota Plasy. Každý zúčastněný se v této sdružené investici podílel stejnou finanční částkou, a to přibližně 4 mil. Kčs. Stavba byla dokončena v roce 1972 a v téže roce byla zahájena činnost Závodního klubu ROH. Objekt od začátku sloužil potřebám odborů, sklárny i obce v oblastech kultury, zájmové činnosti a veškerému společenskému životu obce. Většina občanů naší obce si pamatuje zábavy a plesy, které pořádali například fotbalisté, hasiči, myslivci atd. Tyto akce byly hojně navštěvované a bezesporu se mezi stěnami Závodního klubu odehrávalo nespočet různých příběhů, které by jistě při sepsání zaplnily mnoho stránek v kronice.

Léta živoření a problémů

Jak se ale říká, nic netrvá věčně a po přechodu vlastnických práv na odbory, začaly společenské akce postupně upadat. Prostory, ve kterých se více jak 30 let odehrával čilý kulturní život, začaly primárně sloužit k výdělečné činnosti. Byla zde zřízena například

prodejna a také nepříliš přívětivá ubytovna. Začaly se kumulovat problémy s nepořádkem kolem celého objektu a bylo nasnadě začít řešit, co s tímto objektem dál. Najít řešení bylo komplikované, a to mimo jiné i kvůli složitým vlastnickým vztahům, kdy pozemek pod budovou byl majetkem Sklárny a.s. a budova v majetku Odborového svazu.

Psal se rok 2007, kdy začalo tehdejší zastupitelstvo obce, v zastoupení starostou Radkem Lukáčem a místostarostou Přemyslem Hofmanem, řešit narůstající problém s budovou a jejím okolím. Prvním krokem bylo napsání dopisu předsedovi Odborového svazu zaměstnanců sklářského, keramického, bižuterního průmyslu a porcelánu, ve kterém byly shrnuty všechny problémy týkající se budovy a okolí a poprvé byl Odborový svaz dotázán, zda by uvažoval o prodeji budovy do vlastnictví obce.

V dubnu roku 2008 proběhlo první jednání svolané za účelem projednání dalšího využití objektu kulturního domu. Součástí rozsáhlé diskuse byl zmíněn i odhad ceny nemovitosti, který byl přibližně 9 mil. Kč, přičemž nabídka ze strany obce byla stanovena ve výši maximálně 5 mil. Kč. Z těchto čísel je patrné, že k dohodě o prodeji, respektive koupi, nedošlo. Následovalo tedy několikaleté vyčkávaní a sledování, co se s postupně chátrající budovou bude dít.

Řešením je demolice

Další zásadní krok směrem ke koupi byl uskutečněn v roce 2010, kdy se povedlo získat do majetku obce pozemek pod kulturním domem, a to koupí od společnosti Sklárny a.s. v ceně 150 Kč/m². Tímto krokem bylo zajištěno mimo jiné i předkupní právo na vlastní budovu pro případ, že by se Odborový svaz rozhodl budovu prodat. Po získání pozemku do majetku obce

následovalo poměrně dlouhé období, které se vyznačovalo hlavně úklidem stále se opakujícího nepořádku kolem budovy a sledováním postupně chátrající budovy bez možnosti obce s tím něco udělat.

Po uplynutí dalších 7 let se přece jen ledy pohnuly a obec obdržela od Odborového svazu skla, keramiky a porcelánu nabídku na koupi nemovitosti, a to z důvodu využití zákonného předkupního práva. Nabídka byla stanovena ve výši 2,5 mil. Kč. Při prvním pohledu se může zdát, že tato částka (poloviční, než byla nabídka ze strany obce v roce 2008) byla velmi zajímavá. Ale s ohledem na skutečnost, v jak velmi špatném stavu budova po několika letech bez investic do oprav a údržby byla, opět k dohodě nedošlo a vlastnictví budovy se nezměnilo. V té době již bylo jasné, že budova je odsouzena k demolici, protože investice do oprav a znovu zprovoznění stávající budovy by byly neúměrně vysoké. Nicméně bylo dohodnuto, že jednání o ceně bude pokračovat. A toto pokračování trvalo do roku 2021, kdy se po téměř čtrnácti letech podařilo najít shodu mezi obcí a Odborovým svazem. Dohodnuta byla kupní cena 2 mil. Kč, kdy tato částka byla rozložena do dvou ročních splátek. V roce 2022 se tedy definitivně stal kulturní dům majetkem obce.

S jistým předstihem jsme se zabývali, jak naložit s budovou a s celým okolím. Vznikaly různé nápady, myšlenky, vize, které byly následně zpracovány do architektonické studie. Architektonická studie se obvykle zpracovává před vlastní projektovou dokumentací potřebné pro stavební povolení a má za účel vytvořit lepší představu o tom, jak celý stavební záměr bude vypadat v kontextu celého okolí. Součástí studie bývá o obrazová část, která znázorňuje řešení celého projektu i jednotlivých částí, jako jsou například budovy, hřiště, park apod. Na přiložených obrázcích si

můžete prohlédnout vybrané části této studie.

Jak už bylo řečeno, prvním krokem v celé realizaci bude demolice. I jen „pouhá“ demolice bude velmi finančně nákladná. Současná nabídka na demolici a likvidaci stavebního odpadu je ve výši přibližně 3,6 mil. Kč. Od roku 2023 máme platné povolení k odstranění stavby a zároveň jsme podali žádost o dotaci na Ministerstvo pro místní rozvoj. Poměrně čerstvá zpráva je, že žádost dopadla úspěšně a náš projekt byl schválen k podpoře, která bude přibližně ve výši 70 %.

O finanční náročnosti realizace celé výstavby netřeba ani mluvit. Je tedy jasné, že bez využití dalších dotačních titulů i na vlastní stavbu to nepůjde. Proto bedlivě sledujeme všechny dotační možnosti, které by bylo možné využít na vlastní realizaci celého projektu.

Plány s prostorem

A co by mělo vzniknout po demolici stávajících budov? Jak je patrné z přiložených obrázků, bude provedena výstavba dvou samostatných budov občanské vybavenosti. Plán je do těchto budov soustředit všechny důležité služby pro občany, například poštu, ordinaci obvodního, dětského i zubního lékaře a obecní úřad. Další prostory v těchto dvou budovách by měly sloužit k různým komerčním účelům. Například by zde měla vzniknout kavárna, prostory pro kadeřnictví, masáže, malé obchody, kanceláře apod.

Součástí studie je řešení i celého prostoru od současného kulturního domu až k železniční trati a k budově bývalé mateřské školy. V této části by měl vzniknout park, prostory pro relaxaci a volnočasové aktivity a také parkoviště, které by mělo sloužit převážně návštěvníkům budov s občanskou vybaveností. Vybudováno bude také víceúčelové hřiště, které by mělo sloužit současně k rekreačnímu sportu a ke sportovním aktivitám základní školy. Cílem výstavby, rekonstrukce a revitalizace celého prostoru je v neposlední řadě také

vybudování vzhledného náměstí, které nám v obci chybí.

Vize, která začala v roce 2007, není ani nyní, kdy se píše rok 2024, zdaleka u dořešena. Před sebou máme velký projekt, který bude finančně velmi náročný. Jsme přesvědčeni, že s postupným a efektivním využitím dotačních prostředků, to zvládnout půjde. Čeká nás hodně práce s realizací, ale

věříme, že se všichni dočkáme zvelebení centra obce, které s sebou přinese lepší dostupnost služeb pro občany, příjemné procházky parkem a možnosti, jak strávit volné chvíle s dětmi u hracích prvků nebo ve společnosti přátel, třeba u kávy na terase s výhledem do parku.

Řešení celého prostoru od kulturního domu k železniční trati

Pohled z jižní strany na budovy občanské vybavenosti

Pohled ze severní strany na budovy občanské vybavenosti

Z HEŘMANKY AŽ DO JIHOAFRICKÉ REPUBLIKY

rozhovor s Janou Hrubou, autor Iva Hosmanová

Někdo sbírá známky, jiný rád pracuje na zahradě, další milují fotbal nebo ruční práce. K celoživotní zálibě manželů Hrubých patří cestování. Dnes můžeme říci, že už procestovali kus světa. Kde všude byli a co viděli prozradila Jana Hrubá.

Co pro vás znamená cestování?

Cestování naplňuje moji lásku k přírodě, sportu a k určité míře dobrodružství. Naše planeta je krásná a jedinečná a určitě stojí za to z ní poznat co nejvíce, i když to bude jen nepatrný zlomek toho, co nabízí. Příroda, památky, způsoby života jejích obyvatel tvoří neskutečně pestré mozaiku. Ale kvůli tomu člověk nemusí nutně na druhou stranu zeměkoule. I třeba v Evropě nebo u nás se najde dost zajímavého.

Kdy jste začala s cestováním?

Cestuji vlastně celý život. Nejdříve jsem jezdila s rodiči, pak už s manželem a dcerami. Nejvíce jsem se ale nacestovala až v posledních dvaceti letech, kdy se otevřely nové možnosti. Při cestování jsem také objevila svoji největší lásku – potápění. To máme s manželem společné a potápění nás žene v cestování stále dopředu a vlastně i dál. Potápíme se už téměř 30 let. Začínali jsme nejdříve „za humny“, v Jadranském moři, pak nám učeňovalo Rudé moře. Následoval Indický a Atlantský oceán. Máme ještě hodně plánů, co se potápění týká – především vody u Papuy

blízko Austrálie, nebo třeba jeskyně a moře v Mexiku.

Kde to pro vás bylo nejzajímavější?

Nejzajímavější byly asi cesty do JAR, Malediv a indonéský ostrov Nusa Penida. Projedli jsme ho celý na skútru a prozkoumali tamní divoké liduprázdné pobřeží. Procestovali jsme velký kus souše, byli v národních parcích a na safari.

Viděli jsme mimo jiné tak zvanou Big Five, tedy pěti nejvíce nebezpečných afrických zvířat: slona, buvolu, levharta, lva a nosorožce. Po safari popojíždíte v autě s otevřenými okny, aby výhled byl co nejlepší a zvířata se pohybují jen malý kousek do auta. Na auta jsou zvyklá, ta jim nevadí.

Problém by nastal, kdybychom se z auta vyklonili nebo dokonce vystoupili. To by zvířata pravděpodobně zaútočila, protože by se cítila ohrožená. Při takových prohlídkách platí přísná pravidla a průvodci je nekompromisně vyžadují. Srovnatelně krásné je také potápění v moři, hlavně na korálových ostrovech.

Jaké byly korálové ostrovy?

Korálový ostrov je vlastně taková barevná zahrada pod vodou. Tvoří

ho barevné korály – tvrdé, pevné vápencové a měkké, které se pohybují s proudem vody. Mezi tím se stále mňhají hejna pestrých korálových rybek, sepií, medúz, chobotnic.... Máte pocit, že jste úplně v jiném světě. Slyšíte jen ticho a vidíte gejzír měnícího se barevného spektra.

Co všechno jste v rámci vašich cest podnikli?

Klaun očkátý se sasankou, Maledivy

Asi největší zážitek máme z východního pobřeží Jihoafrické republiky, kde jsme se potápěli mezi velkými oceánskými žraloky.

Neměli jste strach?

Měli, ale musíte věřit průvodcům, že vědí, co dělají. Nejednalo se o ty nejnebezpečnější žraloky. Měli tam pro ně připravené sudy potravy, jejich laskomin, takže na nás chůf ani nemohli dostat. Jinak to bylo v případě proslulého „velkého bílého“. Tam nás do vody pustili jen v klecích.

A další nejsilnější zážitky mimo vodu?

Nezapomenutelný byl vysokohorský trek v pohoří Ťan-Šan v krásném a divokém Kyrgyzstánu. Během 3 dnů jsme v náročném terénu vystoupali až do nadmořské výšky 4 000 metrů nad mořem, cestou jsme nocovali ve stanech a jurtách. V takové výšce i trénovaný člověk pocítuje únavu a lehkou nevolnost.

V průběhu let jsme absolvovali také jízdy s velbloudy, slony či trek na koních.

Manty obrovské na "čisticí stanici", Maledivy

Co vás nejvíc uchvátilo, k čemu se vracíte?

Baví mě poznávání různých biomů, tedy míst nebo pásem s určitými pro oblast typickými druhy živočichů a rostlin. Nejvíce citlivé a ohrožené jsou korálové ostrovy a tropické deštné lesy. Dlouho tu už nebudou, mizí

Při náročných ponorech nebo trecích v horách určitě hrozí větší míra nebezpečí než v běžném životě, člověk si často sáhne na dno sil a musí být pořád ve střehu. Na druhou stranu je to to krásné, nevšední a nezapomenutelné na cestování. Nikdy však nevyhledáváme nebezpečí nebo zbytečně

chatrčích, během dne sedí před nimi na zemi, usmívají se a nejčastěji něco prodávají, třeba kokosové ořechy. Jsou to pohodáři, jsou šťastní, znají je tento svůj život, peníze v jejich životě mají minimální význam a navíc jsou neuvěřitelně ochotní a vždy připraveni pomoci. Nám třeba opravili na počkání prasklou pneumatiku na skútru. Myslím, že my jsme na tom v Evropě hůř. Řešíme co máme a nemáme, jestli toho máme dost, co je lepší a co horší.

Co je pro takové cestování nejdůležitější? Znalost jazyků, odvaha, znalost reálií, kondička?

Asi od všeho trochu. Důležitá je hlavně chuť poznávat nová místa, přemoci určitou pohodlnost a částečně i obavy z neznámého.

Kam vyrazíte příště?

Teď se mi snad splní sen o Sri Lance, lákají mě především její čajové plantáže. Keře, na kterých roste čaj, jsou vysoké přes metr, trhají ho usměvavé trhačky do košů a malebnými plantážemi se dá projet vláčky. Taký se těším na tamní posvátné hory. Chtěli bychom vystoupat na Adamovu horu, na kterou vede 5 tisíc schodů. Měli bychom tedy asi začít trénovat ☺.

Šťastnou cestu.

Děkuji.

Žralok oceánský černoploutvý, JAR, Umkomaas

závratnou rychlostí. Jednoznačně nejkrásnější je tropický deštný les. Nejlépe si ho prohlédnete z vysoko postavených lávek a mostů nad korunami stromů. Říká se tomu Sky Walk a bylo to v Národním parku Monteverde na Kostarice. Každodenní deště způsobují dusno jako v prádelně a v období sucha je tam velké horko. Prohlídka probíhá s průvodcem, který cestou upozorňuje na různé zajímavosti – zvířata – měli jsme možnost vidět například papoušky, tarantuli, hady, lenochody a nosáky.

Zajímavý byl také polární den s půlnočním sluncem v norských Lofotech. V srpnu slunce nezapadá, je jen těsně nad obzorem, kterého se jen dotkne a opět zase vychází. Polovina roku je tam tedy vlastně polární den, druhý půlrok zase polární noc, takové šero.

Dechberoucí jsou také ledovce a sopky na Islandu.

Jakou nejnebezpečnější chvíli jste zažili?

neriskujeme. Příroda je krásná, ale umí být i krutá.

Potkali jste cestou nějaké zajímavé lidi?

Na našich cestách jsme potkali mnoho milých a přátelských lidí, kteří žijí často na naše poměry velmi skromně. Žijí v jednoduchých

Slon africký, samice s mládětem, JAR, Národní park Kruger

10 LET FARÁK FESTU

Iva Hosmanová, zastupitelka obce

Milovníci rockové muziky na Plzeňsku už si zvykli, že první sobotu v srpnu každoročně zamíří na kopec Farák v Heřmanově Huti. Koná se tu totiž vyhlášený Farák fest. Letos se tu sešli už podesáté. Na jubilejní desátý ročník si jeho příznivci budou muset však rok počkat. Proč, to vysvětlil zakladatel festivalu Václav Motyka.

„První festival, který se konal, považujeme za nultý ročník. Byla to vlastně náhradní akce,“ popisuje Václav Motyka. Původně totiž počítal, že se festival uskuteční v Nýřanech. Měl vybraný pozemek za koupalištěm a všechno pečlivě připravené. Majitel nedaleko stojící nemovitosti však konání akce zakázal, a tak musel narychlo shánět náhradní pozemek. „Poptával jsem se po známých a ozval se mi Tomáš Nimč s Jitkou Kamešovou,“ že v Heřmance je prostor, který by byl vhodný. Když jsem si ho přijel prohlédnout, okamžitě jsem věděl, že je to vhodné místo. Navíc byl sympatický i přístup vedení obce, které nám ve všem vyšlo vstříc,“ vzpomíná Motyka. Psal se rok 2015 a pořadatel festivalu ještě netušil, že se začíná psát historie dnes už široko daleko známého festivalu Farák fest.

Za deset let nabídl festival hodně výborných kapel a z původně multikulturního se vyprofiloval jako čistě rockový. „Hráli tu Harlej, Rybičky 48, Arakain, Walda Gang, Trautenberk, Alkohol, Turbo, Panoptiko, Argema, Aleš Brichta, Vilém Čok & Bypass, Doga, Protheus, Debustrol, Torr, Odyssea, E!E, Totální Nasazení, Brutus, UDG, Vlášňový škola, De Bill Heads a spousty dalších,“ vyjmenovává alespoň některé z nich zakladatel festivalu. Zároveň přiznává, že je

velice těžké vytvářet pro každý ročník nový program a hlavně nasmalovat kapely. „Máme určitý počet kapel, které se k nám vrací a hůř se shánějí nějaké nové. Podobných festivalů je hodně a každý si „drží“ ty své kapely. Proto najít termín v jejich programu je náročné. Připravovat další ročník musím až s rok a půl velkým předstihem, takže zhruba od letošního ledna už mám předběžně domluvené účinkující

vzali za svůj. „Kromě mě tvoří organizační tým ještě Pavel Farář, Tomáš Nimč a František Šimek. Každý je zodpovědný za určitou oblast a má svůj tým pracovníků, kteří se starají o konkrétní část festivalu,“ popisuje Václav Motyka. Podařilo se jim tak vytvořit partu lidí, kteří odvádějí svoji práci na profesionální úrovni. „Hodně jsme se poučili z některých chyb. Jedna z takových větších se stala na druhém ročníku, kdy přijela první velká kapela Rybičky 48. Neměli jsme v tu chvíli v zákulisí dostatečný počet lidí na vložení dodávek a jejich manažer Martin Řehoř mi dal celkem slušnou „čocku“. Dnes už se tomu směju, ale v tu chvíli jsem si uvědomil, že jsme stále amatéři a musíme s tím něco udělat, pokud chceme pokračovat. Podle ohlasu kapel, které se k nám rády vrací, víme, že nyní to přý

údajně u nás v zákulisí funguje lépe, než na některých velkých vyhlášených akcích. To nás nesmírně těší,“ pochvaluje si Václav Motyka. Kromě kapel se však organizátoři musí postarat také o catering, parkování, sociální zázemí, propagaci.

Přestože uplynulé ročníky se mohou pyšnit velkou návštěvností, organizátoři by vzhlédli i dvojnásobný počet. „Máme velice slušnou základnu stálých návštěvníků tady z okolí, ale jezdí sem například i fanoušci od Liberce nebo Břeclavi. Postupně se rozšiřuje okruh, odkud k nám návštěvníci přicházejí. Je vidět, že se dostáváme do povědomí a tak třeba postupně bude přibývat i jejich počet,“ uzavírá Václav Motyka.

na srpen 2025,“ prozradil Motyka. Kdo z účinkujících to bude, však ještě zveřejnit nechce. „Zveřejníme to až v okamžiku, kdy budeme mít se všemi kapelami uzavřené smlouvy. Jedno však mohu slíbit už teď – bude to co se účinkujících týče jeden z nejsilnějších ročníků,“ slibuje Motyka.

Jak dále zdůraznil, jedná se o minimálně výdělečnou akci. „V podstatě veškeré peníze, které vyděláme, investujeme především do kapel. Jedno vystoupení stojí v řádu statisiců. Musíme zaplatit nejen kapely, ale také autorská práva OSA, propagaci akce, její režii, kterou tvoří spousta věcí na první pohled neviditelné,“ vysvětluje organizátor akce. Je rád, že našel další tři spoluorganizátory, kteří si festival

LETECKÝ ÚTOK NA ŠKODOVKU

Pavel Kučera

Město Plzeň, dříve nazývána Nová Plzeň, byla založena na příkaz krále Václava II, asi roku 1295 na soutoku řek Radbuzy, Mže, Úhlavy a Úslavy. Od počátku se stalo důležitým obchodním střediskem na významné křižovatce cest do Norimberka a Řezna. Svoji rozlohou byla po Praze a Kutné Hoře třetím největším městem v Čechách.

Tolik stručná historie města. Nyní se přesuneme do období protektorátu Čechy a Morava, kdy byla Plzeň jedno z nejdůležitějších měst. Díky svému průmyslu a hlavně světoznámé plzeňské Škodovce se během války několikrát dostala do hledáčku spojeneckých bombardérů. Sedmdesát procent škodovacké výroby bylo zaměřeno na válečný průmysl. Pro německou říši to byl velmi významný dodavatel válečného materiálu až do konce války.

První pokusy o bombardování Plzně proběhly už mezi roky 1940 až 1941. Tyto snahy však byly velmi sporadické, protože v této době byla Plzeň na samé hranici doletu britských bombardérů.

Ráno 26. dubna 1942 byl proveden první skutečný nálet. Exploze byly hlášeny z několika městských částí, ale naštěstí si nevyžádaly žádné ztráty na životech. Zajímavostí na této události je, že do ní byla zapojena skupina československých parašutistů, kteří před útokem zapálili ohně, které měly sloužit jako orientační body pro posádky bombardérů. Na této akci se podíleli parašutisté zapojení do atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha.

Plzeň byla bombardována celkem jedenáctkrát, při těchto náletech zahynulo cca 1000 osob a přibližně stejný počet byl zraněn. Plzeň se tak stává nejvíce bombardovaným městem protektorátu a bylo v podstatě ze dvou třetin zničeno. Po skončení 2. světové války platila Plzeň za v pořadí třetí válkou nejvíce poničené město Čech, Moravy a Slezska. My se ale zaměříme

na poslední nálet, o kterém se dodnes nejvíce diskutuje.

V dubnu 1945 byla Škodovka poslední zbrojovkou, kterou Třetí říše stále držela ve svých rukou a která vyráběla a dodávala přímo na frontu jak munici, tak zbraně a techniku. Před náletem v podniku pracovalo 45 tisíc zaměstnanců a Škodovy závody znamenaly přibližně třetinu výrobní kapacity ve zbrojním průmyslu nacistického Německa.

Poslední bojová mise osmé letecké

Bombardovací letka - B-24 Liberator

armády USA měla označení 968. Jejím cílem byla západoeurópská metropole, konkrétně Škodovy závody. Jednalo se o poslední velký nálet za druhé světové války v Evropě. Ráno 25. dubna 1945 mohli posluchači válečného zpravodajství BBC slyšet z éteru následující varování: "Cílem velkého svazu spojeneckých" bombardérů, který je na cestě nad nepřátelské území, se mohou stát Škodovy závody. Dělníci, opusťte továrnu a zůstaňte do odpoledne venku!" Vrchní velitelství spojeneckých vojsk toto varování nechalo opakovaně vysílat v češtině a němčině i za cenu ohrožení vlastních osádek. To se ještě nikdy nestalo. Do prostoru nad Plzní přiletěla nejdříve šestice průzkumných letou-nů, které měly zjistit aktuální meteorologickou

situaci. Jejich hlášení bylo jednoznačné: obloha bez mraků a skvělá viditelnost. Ovšem v době zahájení náletu bylo nad Plzní zataženo a oblačno. Pokud by se o tom velitel formace bombardérů plukovník William Nelson dozvěděl včas, patrně by se býval rozhodl pro náhradní cíl: Seřaďovač nádraží v Mnichově. Zaměstnanci Škodových závodů výstrahu pochopili. První bombardéry přiletěly krátce před jedenáctou a pak začalo peklo. Požáry a stoupající dým viděli lidé desítky kilometrů od Plzně. Dvě stě bombardérů nalétávalo na Škodovku a shodilo přes pět set tun bomb. Dvě třetiny budov a dílen byly v ruinách, nebo lehly popelem. Tentokrát bylo bombardování velice přesné, jenom několik těžkých pum dopadlo v těsném sousedství fabriky. Na Skvrňanech a na Karlově bomby zbořily desítky domů a způsobily další oběti. Zemřelo asi šedesát civilistů. V liduprázdnné Škodovce zahynulo pouhých šest osob, údajně příslušníků závodní stráže.

O důvodu bombardování několik dní před koncem války se můžeme jen dohadovat. Vyřazení poslední zbrojovky v říši, nebo zničení průmyslového koncernu, který se měl dostat do sovětských rukou? Možná obojí. Dodnes tento nálet vyvolává živou diskuzi. Právě důvody se už pravděpodobně nedozvíme a obětem i jejich pozůstatům to nijak nepomůže. Snad jen, aby znali důvod, proč zemřeli nebo přišli o blízkého na samém konci války.

Zničené objekty v areálu Škodových závodů po americkém náletu

ENERGETICKÁ NÁROČNOST OBEČNÍCH BUDOV A KROKY K JEJÍMU SNÍŽENÍ

Libor Vachovec, radní obce

S rostoucími cenami energií čelí obce v celé zemi významným výzvám v oblasti financování provozu svých budov a infra-struktury. Náklady na energie tvoří nezanedbatelnou část rozpočtů a nutí vedení obcí hledat účinná řešení, která přispějí k úspoře nákladů a zároveň podpoří udržitelnost. Obec se proto rozhodla realizovat několik klíčových projektů, které mají za cíl snížit energetickou náročnost a zvýšit nezávislost na dodavatelích energií:

Instalace fotovoltaické elektrárny

Na budově školní jídelny byla v červenci instalována fotovoltaická elektrárna (FVE) se 127 panely a celkovým výkonem 54 kW. Tato moderní technologie umožní výrobu čisté energie a snížit tak velice vysoké náklady za energie při vaření obědů nejen pro naše školáky, mateřskou školu, ale strážníky z řad občanů. Součástí systému jsou i baterie s kapacitou 52 kWh, které zajišťují akumulaci přebytečné energie a umožňují efektivní využití v době, kdy slunce nesvítí.

Žádost o licenci od ERÚ

Aby obec mohla efektivně využívat vyrobenou energii během

intenzivních slunečních dnů a mohla tuto vyrobenou energii prodávat, podala žádost na Energetický regulační úřad (ERÚ) o licenci pro podnikání v energetickém průmyslu. Tento krok otevírá nové možnosti v optimalizaci energetických nákladů a generování příjmů z přebytků vyrobené energie nebo možnost provozování komunitní energetiky minimálně mezi obecními objekty.

Konsolidace dodavatelů energií

Jedním z dalších opatření bylo převedení všech obecních objektů pod jednoho společného dodavatele energie. Tento krok umožňuje dosáhnout výhodnějších cen na základě objemového odběru a snižuje administrativní náklady spojené se správou jednotlivých odběrných míst.

Zateplení a modernizace budov

Společně s výstavbou FVE byla zateplena střecha celé budovy bývalé Jednoty. Tento krok přispívá k výraznému snížení tepelných ztrát a snižuje náklady na vytápění.

Na budově fary byla vyměněna stará nevyhovující okna za nová s lepšími izolačními vlastnostmi což

přináší vyšší energetickou efektivitu a komfort návštěvníků Rodinného centra, masáže, kosmetiky, kadeřnictví nebo jiných služeb pro naše občany provozovaných v tomto objektu.

Modernizace veřejného osvětlení

Obec provádí postupnou výměnu starých neekonomických svítidel s vysokotlakými sodíkovými výbojkami za moderní LED technologie. Nové osvětlení má nižší spotřebu elektrické energie, delší životnost a přispívá ke snížení emisí CO₂.

Dlouhodobé přínosy

Tato opatření nejenže významně snižují provozní náklady obce, ale zároveň podporují její závazek k udržitelnosti a ochraně životního prostředí. Projekty, jako je instalace FVE a modernizace budov, navíc zvyšují hodnotu obecního majetku a přispívají k lepší kvalitě života občanů.

Obec tak ukazuje, že i v době energetické krize lze hledat inovativní a efektivní řešení, která jsou ekonomicky i ekologicky smysluplná.

Solární panely umístěné na střeše školní jídelny

ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ OBCE

Karel Neckář, radní obce

Cílem tohoto příspěvku je upozornit na opakované porušování základní povinnosti ve vztahu k nakládání s odpady. Tato povinnost, nebo chcete-li pravidlo, zní: „Každý občan je odpovědný za likvidaci jím produkovaneho odpadu.“ Dlouhodobě řešíme nepořádek a nesprávné ukládání odpadu kolem kopulí na tříděný odpad. Toto nesprávné ukládání je zapříčiněno z několika důvodů, jednak tím, že máme mezi sebou nepořádné občany, ale jistě se to děje i kvůli neznalosti či nevědomosti. Abychom zvýšili povědomí o tom, co je správné a co není, připravili jsme nejen toto shrnutí, ale také v nejbližší době budou na každé kopuli umístěny informace, co kam patří a co naopak ne. Je potřeba si níže uvedené informace zapamatovat, řídit se podle nich a případně i upozornit ostatní spoluobčany,

co dělají špatně. Věříme tomu, že společnými silami se situace postupně zlepší a problémy s nepořádkem kolem kopulí již nebudeme muset řešit.

DŮLEŽITÉ INFORMACE:

- Je nutné **DODRŽOVAT**, co do kterého kontejneru patří a co nikoliv. K tomu byly vytvořeny informační polepy, které usnadní orientaci, co kam vhodit.
- Je povinnost minimalizovat objem vzhazovaného odpadu. To z důvodu, aby se do kontejneru vešlo co nejvíce. Vývozy jsou nákladné, **JEDEN** vývoz kontejneru na plast stojí 981 Kč, vývoz papíru 547 Kč!
- Co se do kontejneru nevejde, může se **ZDARMA** odevzat ve sběrném dvoře za obecním úřadem, a to každou středu v čase 8–12 hod. a 13–17 hod.
- Na nádraží „Družstvu“ je nově umístěn **VELKOOBJEMOVÝ** kontejner na velké kartonové obaly (balíky) a plastové výplně těchto balíků. Sběrné místo je monitorováno a nesprávné ukládání odpadu bude pokutováno!
- Odkládání odpadu mimo sběrné nádoby je **ZAKÁZÁNO** a bude **POKUTOVÁNO** jako založení černé skládky!
- Likvidaci odpadů mimo nádoby nezajišťuje svozová firma, ale **PRACOVNÍCI OBCE**, což zabere několik hodin týdně. Tento čas pak chybí při jiné činnosti, například při sečení trávy. Místa na sběr tříděného odpadu jsou průběžně **MONITOROVÁNA** za účelem zajištění veřejného pořádku!
- Odpadové hospodářství stojí nemalé finanční prostředky z rozpočtu obce. **KAŽDÝ** občan svým správným přístupem k ukládání odpadu může přispět k tomu, aby se náklady na likvidaci odpadu snížily.
- Likvidaci **STAVEBNÍHO** odpadu si musí každý občan zajistit sám.
- Pro rostlinný odpad a větve je určen svozové místo, tzv. **MEZIDEPONIE**. Zde je možné ukládání bioodpadu, např. tráva, listí, květiny, padané ovoce.

Nesprávné uložení odpadu = ČERNÁ SKLÁDKA

Kartony mimo nádoby = ČERNÁ SKLÁDKA

Pneumatiky patří do sběrného dvora

ZÁBAVNÁ FAKTA

Vladimír Kindl, zastupitel obce

- Delfíni na sebe vzájemně volají jmény.
- Kdyby někdo vyhloubil tunel skrz celou zeměkouli a vy byste do něj skočili, trvalo by 42 minut, než byste propadli na druhou stranu.
- Šváb přežije až 9 dní bez hlavy.
- Blecha dokáže skočit 350x dál, než kolik sama měří. Pro člověka by to v průměru znamenalo skok na téměř 600 metrů.
- Lenochodovi trvá 2 týdny, než stráví to, co pojedl.
- Kdybyste nepřetržitě křičeli 8 let, 7 měsíců a 6 dní, vytvořili byste dostatek zvukové energie, abyste si mohli udělat šálek čaje.
- Průměrnému člověku trvá 7 minut, než usne.
- Staří Římané svažovali ocet s kozím hnojem, výsledek byl populární energetický nápoj oblíbený především jezdci na válečných vozech.
- Většinou se lidé bojí víc pavouků než smrti.
- Sloni jsou jediná zvířata zemi, která nemohou skákat.
- Jen 1 člověk z každých 2 miliard se dožije 116 let nebo víc.
- Fyzicky je nemožné olíznout si vlastní loket.
- Američané snědí v průměru 18 akrů pizzy každý den.
- Krysy ani koně nedokáží zvracet.
- Tukani se schoulí do malých klubíček, když se chystají ke spánku.
- Samička fretky v době páření nutně potřebuje samce, jinak uhyne.
- Výdři si ve spánku vzájemně drží tlapky, aby jeden druhému neuplavaly.
- Výr velký nemá čichové buňky.

- Modrá velryba váží podobně jako 30 slonů, a měří asi jako tři velké autobusy.
- Sob má schopnost v zimě změnit svou barvu očí na modrou, díky které se lépe orientuje ve tmě.
- Během druhé světové války se Američané pokoušeli vycvičit netopýry tak, aby měli schopnost shodit bomby na dané místo.
- Lední medvědi mají pod svým sněhově bílým kožichem černou kůži.

- Ústřice mohou změnit své pohlaví podle toho, které je pro ně při páření nejlepší.
- Jed kobry královské je natolik silný, že jeden jeho gram by byl schopný zabít člověka na 150krát.
- Mozek delfína spí pouze napůl. Druhá polovina je vzhůru a případně potřeby vzduchu přiměje delfína, aby se probudil a zabránil utonutí.
- Pohlaví žely se rozezná zcela snadno. Samice totiž syčí, zatímco samec vrčí.
- Jazyk krokodýla je nepohyblivý, je připevněn k hornímu patru jeho tlapy.
- Kozy byly prvními zvířaty, která lidé začali používat k produkci mléka.
- Rohovky žraloků se používají při transplantacích lidských očí.

- V roce 1924 byla v South Bend odsouzena opice za zločin, že kouřila cigarety a byla odsouzena k pokutě 25 dolarů.
- Labutě mají na svém těle více jak 25 tisíc peříček.
- Tarantule je schopna vydržet bez jídla déle jak dva roky.
- Tygři mají pruhovanou kůži i srst.

• Lední medvědi mají černou kůži a průhlednou srst!

Jo, čtete správně! Možná jste si myslili, že lední medvědi jsou bílí jako sníh, ale ve skutečnosti jejich srst je průhledná. Jak je to možné? Lehce prosvítá sluneční světlo, které dopadá na jejich černou kůži. Fascinující, že?

• Včely umí počítat a učit se!

Včely nejsou jenom pracovitě, ale jsou také chytré! Výzkumy dokazují, že včely dokážou počítat a dokonce se učit nové věci. Například, když jsou vzdáleny od svého úlu a hledají cestu zpět, počítají si kroky a vytvářejí si mentální mapu. To je jako GPS ve včelím stylu!

• Rychlost zvuku je rychlejší ve vodě než ve vzduchu!

Být rychlý jako blesk je skvělé, ale co kdybychom vám řekli, že zvuk je ve vodě ještě rychlejší než ve vzduchu? Ano, je to pravda! Zvuk se ve vodě pohybuje asi 4x rychleji než ve vzduchu. To je důvod, proč delfíni a velryby mohou komunikovat a „dohodnout se“ na velké vzdálenosti.

• Pavouci jsou skvělí zahradníci!

Ano, možná pavouci nejsou vaši nejoblíbenější společníci, ale jsou velmi užiteční v zahradě! Pavouci loví škůdce, jako jsou komáři a mouchy, a udržují tak zahradu zdravou a plodnou. Je to jako přírodní pesticidní služba zdarma!